

ten fik en god konklusion, nemlig at det blev konstateret, at der faktisk var et flertal, som gik ind for, at alle de pæne ord om at ville forsvare menneskerettighederne i Tjetjenien skulle følges op af konkret handling.

På den baggrund skrev ordførerne for syv partier, hr. Ebbe Kalnæs fra CD, hr. Jann Sjørnsen fra Kristeligt Folkeparti, hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten, hr. Villy Søvnald fra SF, hr. Peter Skaarup fra Dansk Folkeparti, fru Hanne Severinsen fra Venstre og hr. Per Stig Møller fra Det Konservative Folkeparti, tilsammen repræsenterende det store flertal af Folketingets medlemmer, et brev til den daværende udenrigsminister, hr. Mogens Lykketoft, hvori de opfordrede den daværende regering til:

»at drage omsorg for, at der rejses en sag mod Rusland ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol for at få afklaret, om Rusland har undertrykt menneskerettighederne i Tjetjenien.«

Denne opfordring blev desværre afvist af den daværende udenrigsminister. Siden har vi jo haft folketingsvalg i Danmark og fået en ny regering. Det har ændret mange ting, men det har ikke ændret ved, at de partier, som stod bag opfordringen, stadig udgør et flertal her i Folketinget.

Desværre er der ikke meget, som har ændret sig i Tjetjenien. Mere end 200.000 tjetjenere er stadig på flugt, og så sent som den 23. marts kunne Human Rights Watch berette om forsatte myrderier og forsvindinger. Der er altså al mulig grund til fortsat at få Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol til at vurdere, om Rusland har undertrykt menneskerettighederne i Tjetjenien.

Det store spørgsmål er så, om Venstre og De Konservative står ved deres underskrift fra før valget, eller om de har skiftet holdning efter at have fået del i regeringsmagten. Det vil debatten i dag afklare, og vi håber i hvert fald på, at det bliver på en lige så positiv og fremadrettet måde, som det skete for mindre end 1 år siden.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det sidste håb deler jeg også. Og det er jeg også sikker på at vi får, for vi er selvfølgelig alle sammen meget optaget af tjetjenernes skæbne og mulighederne, som vi har og Europa har, for at forbedre vilkårene for dem. Så de synspunkter, vi havde i fjor, har vi selvfølgelig fortsat.

Men der sker jo også ting imellem det ene år og det andet år, og det vil jeg her redegøre for. Forespørgslen giver mig nemlig anledning til at forklare og redegøre for regeringens syn på situationen i Tjetjenien og for vore bestræbelser på at vore bidrag til at fremme menneskerettighederne og en fredelig løsning på konflikten i Tjetjenien.

Danmark har et godt forhold til Rusland. Regeringen vil fortsætte og uddybe samarbejdet med de russiske myndigheder. Det indebærer en konstruktiv og substantiel, men også kritisk dialog om alle emner, herunder forholdene i Tjetjenien. Denne målsætning gælder også for vort internationale samarbejde, ikke mindst under det kommende danske EU-formandskab.

Vi anerkender Ruslands territoriale integritet. Det gør jo hele verden. Vi bestrider ikke Ruslands ret til at bekæmpe den internationale terrorisme, som også har forgreninger til Tjetjenien. Det må vi erkende. Men karakteren af den russiske fremfærd mod egne borgere i Tjetjenien giver anledning til stærk uro og kritik.

Kl. 10.35

Rapporter fra internationale og russiske menneskerettighedsorganisationer melder om fortsat russisk anvendelse af uforholdsmæssig militær magt i Tjetjenien. Rapporterne omtaler alvorlige og vilkårlige overgreb mod civilbefolkningen foretaget af føderale styrker også inden for de sidste måneder. Samtidig rapporteres om tjetjenske terrorhandlinger, især rettet mod russere og prorrussiske tjetjenske myndighedspersoner, som også i vidt omfang rammer civile tjetjenere.

Konflikten i Tjetjenien har både historiske rødder og mere aktuelle sociale og økonomiske årsager. Tjetjenien blev erobret i 1865, og Stalin foretog de ting med fordrivelse af tjetjenere, som vi kender. Derfor er der dybe historiske forklaringer på konflikten og tjetjenernes ønske om udvidet hjemmestyre og nogen uafhængighed.

Der er ingen enkle løsninger. De russiske ledere erkender selv, at konflikten ikke kan afsluttes blot med militære midler. Rusland må arbejde for en bæredygtig, langsigtet fredsløsning med inddragelse af repræsentanter for et bredt udsnit af den tjetjenske befolkning. En politisk løsning vil også i sig selv bidrage til at mindske terrortruslen.

Den humanitære situation i Tjetjenien og Ingusjetien er fortsat meget alvorlig. Der befinder sig i øjeblikket ca. 135.000 internt fordrevne i Tjetjenien og godt 140.000 i Ingusjetien. Største-